

الدرس الخامس :

ادامه انواع مشتق :

۳. ۴ . اسم زمان و مکان : برای ساختن اسم زمان و اسم مکان فعل را به یکی از وزن های زیر می بریم :

۱ . مَفْعَل : مَعْبَد ، مَطْبَخ ، مَسْكَن ، مَنْظَر ، مَذْهَب

۲ . مَفْعِل : مَسْجِد ، مَنْزِل ، مَغْرِب ، مَشْرِق ، مَجْلِس

۳ . مَفْعَلَة : مَدْرَسَة : مَحْفَظَة

۵ . صفة مشبهة : بر صفت ثابت دلالت دارد.

مهمترین اوزان صفة مشبهة :

فَعِيل : عَلِيم ، عَظِيم ، قَدِير ، سَمِيع ، لَطِيف ، رَحِيم ، زَعِيم و

فَعِل : فَرِح ، خَشِن ، فَطِن ، كَسِل و ...

فَعَل : صَعَب ، سَهْل ، عَبَد و ...

فَعْلان : عَطْشان ، فَرْحان ، رَحْمان ، كَسْلان ، غَضْبان

فَعْل : حَسَن ، بَطْل ، حَكَم

فُعْل : حُسْن

فُعِيل : جَبَد ، سَبَد ، مَبَت

أَفْعَل (مذكر) و فَعْلَاء (مؤنث) : هر گاه بر رنگ ، عیب و زینت دلالت داشته باشند .

مثال : أَحْمَر ، حَمْرَاء ، أَعْمَى ، عَمِيَاء ، أَكْخَل ، كَحْلَاء

۶ . اسم تفضیل : اسمی است که برتری اسمی براسمی دیگر دلالت دارد و معادل صفت تفضیلی و عالی در فارسی است

أَفْعَل (مذكر) : أَكْبَر ، أَحْسَن ، أَعْظَم و ...

فُعْلَى (مؤنث) : كُبْرَى ، حُسْنَى ، عُظْمَى و ...

۷ . اسم مبالغة : اسمی که بر بسیار داشتن حالتی دلالت دارد .

مهمترین اوزان اسم مبالغة : فَعَّال : صَبَّار ، غَفَّار ، فَتَّاح ، عَلَّام

فَعَّالَة : أَمَّارَة ، لَوَّامَة ، عَلَّامَة

فَعُول : صبور ، غَفور ، شكور

فَعِيل : صَدِيق

فُعُول : قُدُّوس

فِيعُول : قَيُّوم

الإعراب (تركيب) : به نقش یک کلمه در جمله گفته می شود .

التحليل الصرفی (تجزیه) : به ویژگی های یک کلمه گفته می شود .

مثال : يَنْجُ الصَّادِقُ فِي الْحَيَاةِ

يَنْجُ : الفعل ، المضارع ، الغائب ، مجرد ثلاثي / الجملة الفعلية ، فعل و فاعله الصادق

الصادق : الإسم ، المفرد المذكر ، المشتق (اسم فاعل) / فاعل و مرفوع

فِي : الحرف الجرّ ، العامل (تأثيرگذار)

الحياة : الإسم ، المفرد المؤنث ، الجامد / مجرور به حرف جر